

Laiivas

1969 M. SAUSIO - JANUARY 25 D. Nr. 2

SIAME NUMERYJE:

- ★ Krikščionių vienybės pagrindas
- ★ Vyriausiojo ganytojo žodis
- ★ Trys Karaliai ir šiuolaikinis žmogus
- ★ Muzika ir žmogus
- ★ Beatifikacijos Bylos Žinios
- ★ Su Dievo tarnu Jurgiu Varšuvoj ir Vilniuj

- ★ Beatifikacijos bylos apžvalga
- ★ Sibiro tremtiniai (26)
- ★ Nauja ir svarbu
- ★ Lietuvių gyvenime
- ★ Kas naujo religiniame pasauly

LITURGINIS KALENDORIUS

Sausio 26 — Trečiasis sekmadienis po Trijų Karalių. Mišių skaitymas (lekcija) — Romėnam 12,16-21; evang.—Mat. 8,1-13

Sausio 27 — pirm. Šv. Jonas Auksaburnis, vyskupas ir Bažnyčios daktaras.

Sausio 28 — antr. Šv. Petras Nolaskas. Tą pačią dieną šv. Agnietės, mergelės kankinės, paminėjimas.

Sausio 29 — treč. Šv. Pranciškus Salezas, vyskupas ir Bažnyčios daktaras.

Sausio 30 — ketv. Šv. Martyna, mergelė kankinė.

Sausio 31 — penkt. Šv. Jonas Bosko.

Vasario 1 — šešt. Šv. Ignatas, kankinys vyskupas. Pirmasis mėnesio šeštadienis.

Vasario 2 — Senujų užgavėnių sekmadienis (septuagesima). Šiuo sekmadieniu prasižada velykinis tarpsnis. Laikotarpinėse (ne šventųjų) Mišiose išleidžiamas him-

nas "Garbė Dievui aukštybėse". Šiandien šv. Marijos Įvedybų šventė. Šventės Mišios. Skaitymas Malakijo 3,1-4; evangelija — Luko 2, 22-32.

Vasario 3 — pirm. Šv. Blažiejaus, vyskupo kankinio, paminėjimas. Šventinamos žvakės ir jomis laiminami kaklai, prašant Dievo šv. Blažiejaus užtarimu apsaugoti nuo gerklės ir kitų ligų.

Vasario 4 — antr. Šv. Andriejus Korsinis, vyskupas.

Vasario 5 — treč. Šv. Agota, mergelė kankinė.

Vasario 6 — ketv. Šv. Titas, vyskupas. Tą pačią dieną šv. Daratos, mergelės kankinės, paminėjimas.

Vasario 7 — penkt. Šv. Romuldas, abatas. Pirmasis mėnesio penktadienis.

Vasario 8 — šešt. Šv. Jonas Matietis.

L a i v a s

Religinio ir tautinio gyvenimo dvisavaitinis žurnalas. Eina 50-ji metai.

Leidžia Marijonų vienuolija.

Adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Telefonas: LUdlow 5-9500.

Kaina metams: Amerikoje ir Kanadoje — \$4.00, kitur — \$5.00.

Redaktorius kun. Jonas Sakevičius, MIC

Redakcinis kolektyvas — kun. Feliksas Gureckas, kun. Antanas Nockūnas, MIC, Vytautas Kasniūnas, Karolė Pažeraitė ir Regina Raslavičienė.

Pirmasis viršelio puslapis A. Korsakaitės - Sutkuvienės.

LAIVAS (THE SHIP). Published bi-weekly at 4545 W. 63 Street, Chicago, Ill. 60629, by St. Casimir American Province of the Congregation of Marian Fathers of the Immaculate Conception of the B. V. M. Second class postage paid at Chicago, Ill. Subscription: \$4.00 yearly in U.S.A. and Canada; Foreign \$5.00 yearly; 20¢ a copy. Editor: Rev. J. Sakevičius, MIC.

Krikščionių vienybės pagrindas

Vidinis žmogaus atsinaujinimas

Po II Vatikano visuotinio Bažnyčios susirinkimo daug kalbama ir rašoma apie krikščionių vienybę. Toji vienybė galės būti atsiektą, jei vidiniai padarysime reformą, kurią kiekvienas krikščionis turi atlikti savyje, nuolatos siekdamas tobulumo. Vienaip tačiau tobulą žmogų supranta krikščionis, kitaip — pasaulio žmogus. Tos dvi sampratos, — pareiškė Šv. Tėvas Paulius VI, — eina priešingom kryptim: krikščioniškoji samprata visuomet sąmoningai remiasi žmogaus vertybe ir jo galia tobulėti, kartu imant dėmesį du neigiamus atžvilgius; jų vienas išplaukia iš gimtosios nuodėmės, kuri žmogaus prigimtį sujaukė, vesdama į nenusistovėjimą ir jo galių silpnumą; iš antros pusės yra aišku, jog vien savomis jėgomis žmogus negali pasiekti tikro tobulumo, kuris be ko kita, reikalingas ir jo išganymui, būtent, jo gyvenimo įglaudimui malonės pagalbai į Dievo gyvenimą. Žmogus turi kantriai lavintis gamtinėse ir antgamtinėse dorybėse, ir kai jis tampa laimėtojas, tuomet yra pasiekiamas krikščioniškas tobulumas.

Tuo tarpu pasaulio žmogaus (pasaulietiška) tobulumo samprata išeina iš optimistinių prielaidų: atseit žmogus, gimstąs be moralinių netobulumų, iš prigimties esąs geras ir šventas; taigi auklėjant tik laisvai išvystomos jo galios, kurios jau esančios pakankamai atsiekti savo tobulai formai. Tačiau patyrimas per daug dažnai sugriauna tokią optimizmą: šio vietą greitai užima pesimistinė arba, kaip sakoma, realistinės nuotaikos, apie kurias šiandien literatūra ir psichologija pateikia daug liūdnu faktų.

Kalbėdamas apie reformų reikalą, popiežius Paulius VI pareiškė:

— Daugelis, norinčių suteikti krikščionybę gyvą ir modernią išraišką, daug dėmesio kreipia į išorinius bei teisinius Bažnyčios

pakeitimus, kaip sakoma, į „struktūrų“ keitimą. Dažnai tokia miglota reforma tenori pritaikyti vien laiko galvosenai bei papročiams. Tačiau nepakanka nukreipti žvilgsnį vien į tokią išorinę reformą... Apgaulinga būtų kurti Bažnyčią, atsižadant jos garbingų tradicijų ir vien pagal abejotinas struktūras; tarsi lyg būtų leidžiama nutolti nuo Bažnyčios, kokia ji yra ir kurios pagrindiniai principai — dėsniai yra nustatyti paties Kristaus.

Pirmiausia tikintieji privalėtų siekti vidinės reformos ir savęs tobulinimo, klausant Šv. Dvasios balso.

Šv. Tėvas Paulius VI rodo krantus eko­menizmo upei — kas reiškia atsinaujinimą ir kas ne. Daugelį dalykų galima taisyti ir modifikuoti katalikų gyvenime. Daugelį doktrinų galima gilinti ir aiškinti suprantamais terminais, daugelį dėsnių galima suprastinti ir pritaikyti mūsų dienų reikalui.

Bet du dalykai ypatingai negali būti net diskutuojami — tikėjimo tiesos, kurios autoritetingai yra patvirtintos tradicijos bei moralinės Bažnyčios, ir Bažnyčios konstituciniai įstatymai su išplaukiančiu iš to jų klusnumu pastoracinei vadovybei, sukurtai Kristaus.

Religinė laisvė civilinėje bendruomenėje — taip; o taip pat asmeninis pasirinkimas tikėjimo pagal savo sąžinę — taip; sąžinės laisvė, kaip tikėjimo tiesos kriterijus, nepriklausomas nuo rimto autoritetingo mokymo — ne.

Tuose Šv. Tėvo Pauliaus VI žodžiuose griežtai atmestas šiuo metu pagrindinis, išsiliesusių iš vagos, šūkis — subjektyvizmas, individualizmas, kuris norima laikyti pagrindine galvojimo ir elgesio norma.

K. Šilinis

Vyriausiojo ganytojo žodis

IŠ ŠV. TĖVO KALĖDINĖS KALBOS

Praėjus dviem tūkstančiam metų nuo Išganytojo gimimo, Kalėdos yra išlaikiusios visą savo aktualumą. Kristus yra Dievas. Dėl to jis gali nugalėti mūsų blogybes, kurioms pašalinti iš mūsų gyvenimo žmogaus jėgos yra per menkos. Kristus yra žmogus. Kristus yra mūsų brolis. Dėl to jis gali būti mums pavyzdys.

Štai dėl ko ir šiandien mes su dideliu džiaugsmu priimame pirmųjų Kalėdų angelų žodžius: "Skelbiu jums linksmą naujieną: Dovydo mieste gimė žmonijos išganytojas!"

Tai nėra tušti žodžiai. Ir viltys, kurias mes sudedame į tuos žodžius, nėra tuščios. Tasai Kristus, kuris per Mergelės Marijos stubklingą motinystę prieš du tūkstančius metų įėjo į žmonijos istoriją, prisiimdamas žmogiškąjį likimą, tasai Kristus gyvena ir šiandieną. Gyvena dangiškosios garbės pilnatvėje, bet gyvena ir čia, mūsų tarpe, be paliovos atgimdamas, tartum trykštantis šaltinis, gyvena savo Mistiniame Kūne — Bažnyčioje, be atvangos skleisdamas pasaulyje savo tiesą ir savo malonę.

Šv. Jonas evangelistas sako, kad jis buvo pilnas malonės ir tiesos. Kristaus žodis, Kristaus tiesa mums yra gyvenimo mokytojas. Kristaus tiesa mums pasako, kas yra Dievas. Ji mums pasako, kas yra žmogus. Kristaus tiesa mus moko, ką turime daryti, ką turime mylėti. Žmoguje, kuris kenčia, Kristus moko įžvelgti ne tik brolį, bet jį patį, patį Kristų. Kristus mums sugrąžina Dievo vaikų laisvę, Dievo vaikų kilnumą, garbę. Jis mus moko siekti žmogiškosios tobulybės idealo, moko gerumo, teisingumo, taikos. Kristus yra pasaulio šviesa!

Matydamas, kad jo žodžio akinanti šviesa gali būti per stipri mūsų akims, kad ji gali priblokšti mūsų įgimtąją menkystę, Kristus mus sustiprina paslaptį šv. Dvasios galingo veikimo jėga.

Štai kas yra Kalėdos! Štai Dievo įsikūni-

jimas, kuris, prasidėjęs nuo Kristaus, apima visą žmoniją. Štai Dievo įsikūnijimas, kuris žmoniją sukrečia iš pačių gelmių, kuris ją pažadina, kuris joje nuolat kelia dvasinį nerimą, vis naują dvasinį atgimimą laike, kuris veda žmoniją anapus laiko, į amžinybę.

Šitas atgimimas, šitas atsinaujinimas yra lėtas, bet tikras. Reikalaujantis didelio jėgų įtempimo, bet vedąs į tikrą laimėjimą, senas, bet drauge nepaprastai aktualus. Tai krikščionybė. Krikščionybėje slypi jėga įkvėpti viltį ir duoti gyvybę. Krikščionybė įkvepia ir neša gyvybę ne tik savoje religinėje bei antgamtinėje srityje, bet taip pat ir gamtinėje... Kristus veikia mūsų tarpe, kurdamas krikščioniškojo gyvenimo tikrovę: skaisčių kūdikių nekaltumą, ligonių kančios gilų įprasminimą, šeimų židinio meilę ir jaukumą, jaunimo pasiaukojimą, darbininkų veržimąsi į vis pilnesnį socialinį teisingumą, nesiliaujančią tikinčiųjų bendruomenės malda. Visa tai kaip tik ir yra krikščionybė, gyvenanti šventoje Bažnyčioje. Ji be paliovos žadina žmonijos amžinąsias viltis, bet drauge stiprina ir jos žemiškuosius pasiryžimus.

V.R.

PAREIGA IEŠKOTI DIEVO

Vienoje bendroje audiencijoje Šv. Tėvas Paulius VI yra pateikęs šių prasmingų minčių:

— Nėra taip lengva rasti gerą atsakymą į klausimą, kodėl turėtume ieškoti Dievo. Pirmiausia turime apsvarstyti faktą, kad visas gyvenimas yra ieškojimas: visi ko nors ieško. Taip pat ir meilė, kuri įprasmina žmogaus gyvenimą, yra ieškojimas. Pagal tai, ko žmogus ieško, galime spręsti apie jo gyvenimą. Šiandien, dar labiau kaip kitados, žmogus ieško naujovių, naujos gyvenimo prasmės. Toks karštas, sunkus ir dažnai nuviliąs ieškojimas sukelia nerimą. Nuolatinis ieškojimas ženklina mūsų laikų kultūrinę, mokslinę, politinę ir kitokią veiklą. Nauji atradi-

Niccolo Dell'Abbate

Šv. Povilo atsivertimas

Vienos istorinio meno muziejuje

mai sukelia naujas viltis ir tik didina nepasotinamą ieškojimo troškimą. Visa tai rodo, kad žmogui nuolat ko nors trūksta, kad jis vis nori ir privalo ieškoti. Jeigu jis ir viską sau turėtų, ieškojimas nesiliautų, nes taip jau žmogus sudėtas: jis turi augti, užkariauti, nuolat plėsti savo pažinimą, nors protas jam ir sako pasitenkinti ribotu medžiaginių gėrybių kiekiu ir ieškoti aukštesniųjų.

Nuolatinio ieškojimo reikalas

Dabar pakalbėkime apie Dievo ieškojimą. To priežastis labai aiški: Jis yra pasislėpęs. Dievo nereikia išrasti; užtenka jį surasti. Būdami Kristaus ir Bažnyčios mokiniai, turėtume jau daug žinoti apie gyvojo Dievo pa-

slaptį. Iš tikrųjų, mūsų tikėjimas mums daug apie Dievą pasako. Tačiau neturime užmiršti, kad tai, ko mes apie jį nežinome, žymiai pralenkia tai, ką žinome. Kaip šv. Tomas sako, mums lengviau pažinti tai, kas Dievas nėra, o kas Jis iš tikrųjų yra savo esmėje, mums lieka nežinoma. Taip pat ir IV Laterano susirinkimas moko, kad negalima nustatyti panašumo tarp Kūrėjo ir kūrinio, nepastebint, kad skirtumas tarp jų yra dar didesnis. Dievo reikia visuomet ieškoti, visuomet jį atrasti. Jis yra be galo ieškotinas, nes yra ir be galo mylėtinas. Šv. Augustinas tvirtina, kad, augant mūsų meilei Dievui, auga ir noras jo uoliau ieškoti.

Būdami šių laikų žmonės, esame linkę

Trys Karaliai ir šiuolaikinis žmogus

Būtų gera, kad šiuolaikinis žmogus ieškotų Kristaus su tokiu užsispyrimu, su kuriu ieškojo anuomet Trys Karaliai. Be abejo, ir šiandieninis žmogus dažnai ieško gimusiojo Jėzaus, tačiau, net ir jo neieškodamas, dažnai stovi arčiau jo, negu manoma. Dievo netekimas yra didžiausia mūsų laikų netvarkos, egoizmo ir priespaudos priežastis. Jeigu visi karaliai, visi turį įtakos asmenys, o ir šiaip visi, kaip anie Šv. Rašto karaliai, ieškotų Jėzaus, neišgalėtų melas, netvarka ir vergija. Visi asmeniniai, bendruomeniniai idealai bus atsiekti tik tada, kai į žmogaus gyvenimą bus grąžinta Dievui priderama vieta, kai visi, kaip anie karaliai, jo ieškosime.

Reikia geriau pažinti.

Dar daugiau kaip prieš metus Šv. Tėvas, kalbėdamas bendroje audiencijoje, pažymėjo, kad švenčiant Kalėdas mes negalim neliesti Kristaus istorinio įsikūnijimo fakto, ypač minėdami Trijų Karalių šventę. Kalėdos ir Trijų Karalių šventė ragina mus geriau pažinti Kristų, ne tik jo gimimo faktą, bet ir jo esminį, teologinį buvimo pažinimą, kuris paliečia net ir Kristaus nepažįstančiųjų širdis ir juos užkrečia malone, vedančia į tikėjimą.

Kaip Šv. Tėvas Paulius VI-sis minėjo, norint pažinti Jėzų Kristų, reikia prie jo artintis, išpažinti, kad jis yra. Tai yra pagrindinė Evangelijos tiesa, kuri šiandien la-

klausti: "Kam dar ieškoti Dievo, jei Jis vis tiek lieka paslėptas?" Ar neužtenka to, ką jau žinome? Ar ne geriau ieškoti to, kas labiau prieinama mūsų protui: mokslas, psichologija, pasaulis ir žmogus? Tai modernaus žmogaus priekaištas, nes jis mano galįs patenkinti savo dvasios nerimą vien eksperimentiniais tyrinėjimais. Jis net nori galutinai nustatyti proto ribas. Tokia laikysena trukdo pažangą tyrinėjimuose ir supasaulina visą žmogaus veiklą. Ieškodama vien naudingumo ir praktiškumo, ji sumažina kultūrinį akiratį ir slopina žmogui įgimtą troškimą siekti religinių vertybių. Užmirštama, kad savo esme, savo giliausiuose pažinimo ir meilės polinkiuose žmogus rišamas su Dievu, kuriam yra sutvertas. Kiekvienas žmogiškojo proto pasiekimas jame kelia nerimą ir troškimą siekti dar toliau, pasiekti būties ir gyvenimo jūrą, pažinti pilnąją tiesą, kuri tik viena gali suteikti laimę. Išmesti Dievą iš žmogiškojo ieškojimo ribų, reiškia paties žmogaus apmarinimą. Tai, kas vadinama "Dievo mirtimi" tampa žmogaus mirtimi.

Mūsų pareiga

Tačiau nereikia pulti į nusiminimą. Mū-

sų ieškojimas Dievo nėra stabdomas nei materialistinės bei agnostinės šių laikų dvasios, nei apviliamas nepasisekimo. Ši pastanga mums visuomet neša vaisių. Tikėjimo apšviestas protas ir tikėjimas, sustiprintas malone, nuolat mus veda arčiau prie Dievo. Tai mūsų žmogiškojo ir krikščioniško gyvenimo pagrindinis tikslas. Šioje nuolatinėje ir varginančioje kelionėje link tiesos ir gyvenimo randame ir pastovios atgaivos. Šv. Augustinas yra pasakęs: "Dievas ieškomas, kad būtų maloniai randamas, ir Jis yra randamas, kad būtų uoliau ieškomas".

Gal bus kita proga plačiau išvystyti šią Dievo ieškojimo temą. Dabar tik noriu priminti vieną paskatinimą, kurį pats esu matęs vienoje Olandijos didmiesčio fotografijoje. Skersai gausiai lankomą gatvę ten buvo iškabintas didelis užrašas: "Mąstykite apie Dievą". Tai keistas, bet ir išmintingas prisiminimas pasaulio reikaluose pasinėrusiam moderniam žmogui. Mąstykime apie Dievą. Jis visuomet yra arti mūsų. Jo mums visuomet reikia. Susitikimas su juo, kartu laimingas ir bauginantis, visuomet pasilieka galimas. Taigi, mąstykime apie Dievą.

Paruošė A. Nockūnas, MIC

Giotto
Bėgimas į Egiptą

biau, negu bet kada, stovi žmonijos akivaizdoje. Ją jaudina, kelia nerimą, verčia nagrinėti ir atsakyti į paties Kristaus mokiniams statytą klausimą — ką mano žmonės apie žmogau: Sūnų? (Mt. 16, 13). Kas yra Kristus?“ Į tą trumpai atsakė šv. Petras: “Tu esi Kristus, gyvojo Dievo Sūnus”. Gi pats Kristus yra pasakęs: “Aš garbinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad tai paslėpei nuo išmintingųjų ir gudriųjų ir tai apreiškei mažutėliams” (Mt. 11,25). Čia ir yra Kristaus apsiareiškimo — Trijų Karalių šventės centrinė mintis, apimanti teologinį Bažnyčios mokymą. Šv. Tėvas skatino pažinti Kristų teologijoje, kurią atstovauja, moko ir saugo katalikų Bažnyčia. Ir mes išpažįstame Kristų, mylėdami mūsų motiną ir mokytoją Bažnyčią.

Žinantieji ir nežinantieji

Trys Karaliai ieškojo gimusio Jėzaus, beveik nieko nežinodami apie jį. Šiandieną daugelis tiek daug žino, kad nebenori apie jį ir klausyti, nepaisant, kad nuo to pažinimo priklauso visos žmonijos gerovė. Kaip Trys Karaliai sekė žvaigždę, vedančią į laimės ir gėrio šaltinį, taip šiandieną daugelis seka Bažnyčią, ir net tie kurie nepripažįsta Dievo, ne kartą yra pabrėžę, kad Kristaus gimimas ir jo Evangelija duoda mums šią dieną tai, ko ieškojo ano meto karaliai. Tačiau, jei mes būdami arti ir kasdien girdėdami tas tiesas, vis žemėje negalime įgyvendinti gėrio ir grožio, tai todėl, kad neturime anų karalių noro sekti žvaigždę, vedančią į viso gėrio ir grožio šaltinį, kuris skelbia ramybę ir meilę.

Trys Karaliai yra daug reikšmingesnė

Muzika ir žmogus

Kas mėgsta muziką, tas negali būti blogu žmogumi, nes jis savo sielos negalės žaloti kuo nors negražiu — blogu elgesiu, blogais darbais ir t.t.

Muzika žmogaus gyvenimą skaidrina, švarina ir tobulina. Ji žmonių širdyse sutirpdo įvairius kartelius, išsklaido blogas mintis, liūdesį džiaugsmu paverčia. Jeigu netikim šiuo pasakymu, išmėginkime patys. Jei kartais esi ir labai pavargęs, nusiminęs, susikrimtęs, nebegalvok apie visas tas nesėkmes, o panaudok kokią nors priemonę, kuri suteiktų tau muzikinį malonumą — patefoną, radiją, televiziją ar pan. Pabūk muzikos prieglobstyje kurį laiką ir, pamatysi, prablaivėsi, praskaidrėsi. Tavoji nuotaika pasidarys visiškai kitoniška, negu ji buvo prieš tai.

Pagaliau, ką pati muzika sako apie save? Anot Allen C. Inman, ji taip apie save byloja:

Aš esu muzika — seniausias menas iš daugybės menų. Esu daugiau negu seniausia, kaip muzika: aš esu amžina. Pirmą negu gyvybę pasireiškė šioje žemėje, aš jau buvau čia: vėjuose, audrose ir bangose. Kai pirmie-

šventė, negu mes manome. Ji pabrėžia, kad Kristus išskyrė mažuosius ir pirmą pasirodė piemenims nei žemės valdovams, tačiau Trijų Karalių kelionė yra akivaizdus liudijimas, kaip žmogus ieško Dievo ir kad visos priemonės bei būdai bandyti Dievą kuo nors kitu pakeisti arba atsiriboti yra bereikšmiai. Ligi šių laikų Evangelijos tiesos tėra nepasikeitusios, ir ko ieškojo Trys Karaliai, mes lengvai galime pasiekti. Ir nuo to, jog mūsų laikų žmogus nenori matyti žvaigždės ir neturi to noro ieškoti, kaip anie karaliai, mūsų žemėje yra tiek daug dar blogio ir neramumų. Trys Karaliai ieškojo To, kuris skelbė ramybę geros valios žmonėms, o mūsų kiekvieno pareiga būti tuo geros valios žmogumi.

Myk. Muraitis

ji medžiai, gėlės ir žolė pasirodė, aš buvau jų tarpe. Ir kai žmogus atėjo, aš tapau švelniausia ir stipriausia priemonė žmogaus jausmams išreikšti.

Dar toliau. Kai žmonija buvo tik truputį tobulesnė už žvėris, aš savo įtaka ją nukreipiau į gėrį. Visais amžiais aš žmonijai teikiau vilties, įdiegdavau meilę žmonių širdyse, daviau balsą jų džiaugsams, skatinau juos drąsiems žygiams ir raminau juos, kai liūdesys slėgė jų širdis.

Aš — muzika suvaidinau didelį ir svarbų vaidmenį žmonijos gyvenimo dramoje, kurios pabaiga ir tikslas — išstobulinti žmogaus prigimtį.

Ir dar toliau. Mano įtakos dėka, žmonija pakilo aukštyne savo jausmais, sušvelnėjo, išstobulėjo ir, galima sakyti, atsibudo iš žmogaus — žvėries instinktų.

Su žmonijos pagalba aš tapau dailiuoju menu. Nuo Tubalcaino iki T. Edisono visa eilė ryškiausių proto genijų pasiaukėjo tobulinti instrumentus, kuriais žmogus išnaudoja mano jėgas ir džiaugiasi manuoju grožiu.

Aš turiu nesuskaitomus balsus. Esu visos žmonijos širdyje bei jų kalboje, visuose kraštuose ir tarp visų žmonių. Ignorantai ir analfabetai pažįsta mane nemažiau už turtinguosius ir išmokslinguosius, nes kalbu visai žmonijai kalba, kurią visi supranta. Net ir kurčiai girdi mane, jeigu jie pasiklauso savo sielos garsų. Esu meilės šaltinis. Išmoku žmonių švelnumo ir taikos. Juos lydėjau didvyriškuose darbuose. Teikiu suraminimą vienišiams ir derinu masių nesutikimus. Aš esu būtina prabanga visai žmonijai.

Tai pačios muzikos kalba. Įsiklausykite į ją!

Pranys Alšėnas

Jei Dievas mus bando, ir mes pasiduodame Jo valiai visa širdimi, kad ir kaip ji mums sunki būtų, Jis teikiasi nuostabiai mus paguosti, nelaukdamas nė to laiko, kai pasieksime dangų.

Sesuo Agnietė, karmelitė

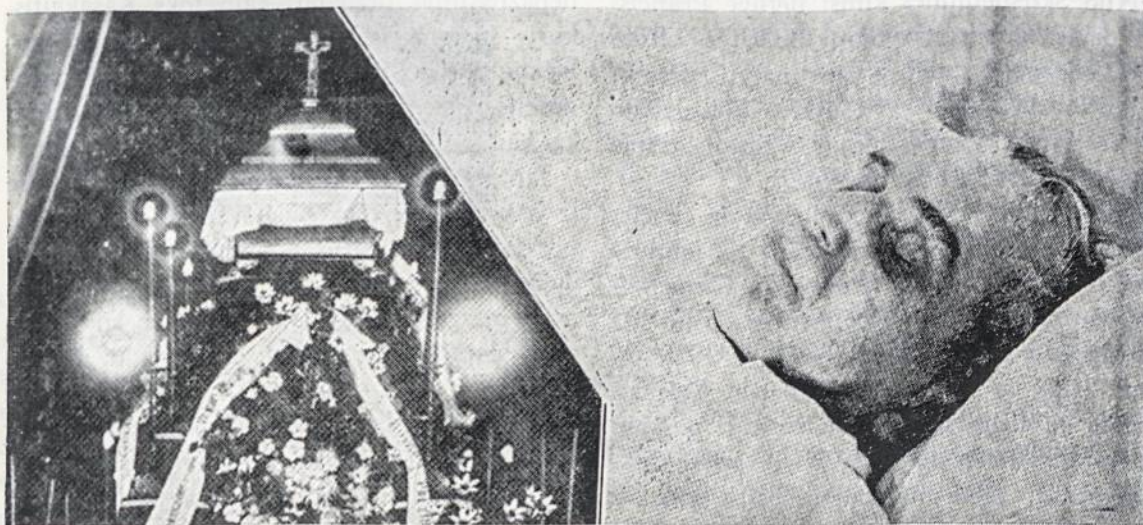
DIEVO TARNO ARKIVYSKUPO JURGIO MATULAIČIO

Beatifikacijos Bylos Žinios

NR. 1 (158)

1969 M. SAUSIO 25 D.

16-JI METAI

Dievo tarnas ark. Jurgis Matulaitis mirties patale ir laidotuvių metu Kauno bazilikoje

Tai įvyko prieš 42 metus

1927 m. sausio 27 d. pasklido liūdna žinia apie nelauktą Dievo tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio mirtį Kaune, Lietuvoje. Minint jo mirties metines, pravartu prisiminti tuometinio Lietuvos prezidento Antano Smetonos kalbos, pasakytos prie arkivyskupo kapo laidotuvių metu, šią ištrauką:

“Arkivysk. Jurgio vienuolio mirtis ne vieną giliai sugraudino, ne vienam giminei, gyvenimo ir darbo draugui nuriedėjo per skruostus gaili ašarėlė. Pasigedo jo Bažnyčia, kuriai iš visos širdies tarnavo, pasigedo ypačiai jo svajonių vaisius — Marijonų vienuolija, kurioje jis tiek daug vilties įdėjo. Mirė didysis asketas, kuris tiek daug ryšių turėjo ne vien su lietuviais, bet ir su plačiausia katalikų visuomene.

Arkivyskupas Jurgis buvo didelis žmogus, dėl to ir didelis kūrėjas, ir jo kūrybos sritis yra labai plati, dėl to ne kiekvienas ir ne tuojau teįstengia savo akių plotu ją aprėpti. Norint įvertinti Jurgio vienuolio, vyskupo, arkivyskupo asmuo, pagaliau, idealioji žmogaus būtybė, reikia žvelgti dvasios akimis, kaip jis kad žvelgė į šį regimąjį pasaulį, dievišku mastu jį vertindamas.

Toks mastas yra lemta pasiekti tam, kas yra išgijęs dvasios patyrimo. Arkivysk. Jurgis jo išgijo apsčiai. Didelis jo protas ir jo tvirta valia padarė jam prieinamą mokslą, jo tyra gili siela iškėlė jį viršum minios, lyg ir žibintuvą, kuris skaisčiai švietė aplinkui visiems. Apie jį tad galima pasakyti, kad kas su vienuoliu Jurgiu sutapo, tas geresnis patapo”.

Su Dievo tarnu Varšuvoj ir Vilniuj

Pasakoja Pranciška Pocytė

Nuo Skirsnemunės kilusi lietuvė Pranciška Pocytė, dabar gyvenanti 3326 S. Lituanica, Chicagoje, turėjo progos matytis su mūsų tautos didžiuoju vyru arkiv. Matulaičiu, kai jis gyveno Varšuvoje ir Vilniuje. Apie tai turi nuoširdžių atsiminimų.

Visų pirma susipažinkime su ja pačia. Augdama neturtingoje šeimoje, ji jaunutė pradėjo dirbti įvairiose šeimose, tapdama šeiminke pas įvairius inteligentus. Taip jai teko gyventi Eržvike, Šiauliuose, o 1910 m. viena šeima ją nusivežė į Varšuvą. Kai kurį laiką ji dirbo pas Tiškevičius, o paskiau pas grafaite Plateraite, kuri buvo tapusi slapta vienuole, laikė mergaičių pensionatą ir prie jo veikė slaptas vienuolynas (Kaip žinoma, C. Plateraite išgelbėjo iš mirties kun. J. Matulaitį, tuomet sunkiai sergantį — Redakcija).

Paryžiuje ir JAV-se

Vėliau Pr. Pocytė, su šeimomis, kuriose šeiminkavo, persikėlė į Paryžių, kur laikinai dirbo latvių konsulato sekretoriaus šeimoje, paskiau netoli Paryžiaus našlaičių prieglaudoje, paskiau pas arabų įgal. ministerį. 1952 m. ji atvyko į JAV-es.

— Kaip Jums teko arkiv. Matulaitį pažinti? — paklausiau ją.

— Varšuvoje pas grafiene Radzviliene buvo erdvi kolpyčia, kur vyko lietuviškos pamaldos. Koplyčia graži, su trimis altoriais. Mes, mergaitės, eidavome jos valyti, mazgoti. Iš karto pamaldos buvo drauge su lenkais, vėliau lietuviai atsiskyrėme. Giedodavome lietuviškas giesmes, ir ateidavo lietuviai kunigai pamaldų laikyti. Ateidavo tada ir kun. Jurgis Matulaitis — Matulevičius. Pamaldžiai šv. Mišias atnašaudavo, įdomiai pamokslus sakydavo. Kai sužinodavo, kad kun. Matulaitis sakys pamokslą, ateidavo net

nebažnytiniai lietuviai, kaip toks Kasakaitis, kuris šiaip buvo geras patriotas. Toje koplyčioje kun. Matulaitis ir kunigams konferencijas sakydavo ir per jų pamaldas man kai kada tekdavo vargonų dumples minti.

Jau tada kun. Matulevičių visi mylėjome ir sakydavome, kad jis šventas. Net kurie nedrįsdavo pas kitus eiti išpažinties, su kuo didesniu, prieidavo pas kun. Matulaitį. Jis buvo mergaičių kapelionu, duodavo konferencijas slaptom vienuolėm, bet jų tai aš negirdėjau.

Kun. Matulaitis turėjo kojos kaulo džiova. Tai pašlubuodavo mindamas skaudama koja. Mes ateidavom salėn pasimokyti giedoti, tai kartais užeidavo ir kun. Matulaitis, pasikalbėdavo su mumis. Bet ypač buvo geras per išpažintį. Perdaug nedailindavo, kas reikia rimtai pasakydavo.

Į Vilnių

Varšuvoje gyvendama, nepaprastai pasiilgau tėvų. Karo metu negalėjau jokios žinios nei jiems nusiųsti, nei pati gauti. Daugiau kaip 10 metų nebuvau mačiusi. Paskui sužinojau, kad mama jau laikė mane mirusia ir net amžiną atilsį kalbėdavo.

Nutariau, kad turiu saviškius pamatyti. Nieko nežinojau apie leidimus ir dokumentus. Vis tiek iš Varšuvos važiauvau į Vilnių. Patekau į tą patį vagoną su rusų karininkais. Jie kažkaip drąsiau pradėjo kalbėti ir man užrašė adresą, kur Vilniun nuvykusi turėčiau eiti.

Vilniuje tikrai neturėjau kur sustoti. Tai visų pirma ir nuėjau pas vyskupą Matulaitį. Viską jam pasisakiau apie namų ilgesį, apie tų karininkų duotą adresą. Jis pažiūrėjo ir pasakė — neik ten, prapulsi. Būk pas mane, duonos užteks. Taip ir apsigyvenau vyskupo rūmuose su namų patarnautojomis.

Pranciška Pocytė

Nieko man nereikėjo dirbti, o gyvenau, kol susidarys galimybės vykti pas motiną. Vyskupas visada buvo toks geras. Prie jo buvo lengva priėti. Neduodavo nei prieš jį priklaupti, tuoj ženklą duodavo sėsti. Jis vis toks rimtas, tėvas geriausias. Daug nekalbus, bet kai pasakys, tai tikrai tėviškai. Taip aš vyskupo rūmuose išgyvenau daugiau kaip dvi savaitis. Bet baisiai ilgėjausi motinos ir vis verkiau.

Pas senelius ir našlaičius

Vyskupo tarnas pasakė jam, kad aš vis verkiu. Tai vyskupas patarė man duoti kokio užsiėmimo, darbo. Jis man taip ir pasakė: „Vaikeli, tu važiuok prie mano vaikučių“. Mat vyskupas globojo netoli Vilniaus esančią lietuvių prieglaudą, kur buvo senelių, vaikų. Tai buvo Trinapoly, apie 7 varstus nuo Vilniaus, prie Kalvarijų. Aš senelius pavesdavau kur reikia, pamaitindavau, vaikus patvarkydavau.

Kai atvažiuodavo į prieglaudą vysk. Matulaitis, turėdavau jam valgyti virti. Pabūdavo keletą dienų. Išpažinčių klausydavo. Turėdavau vaikus parengti vyskupo atvažiavimui. Prieglaudoje visi lietuviškai kalbėjo — ir seneliai, ir vaikai. Ir tarnautojai buvo lietuviai.

Ji mylėjo visi

Vysk. Matulaitis prašydavo, kad valgyti

jam paruoščiau rūgusio pieno su bulvytėmis. Bet šiaip tai valgė, ką jam padavei. Melsdavosi, po sodą vaikščiojo, kalbėdavosi su atvažiuojančiais kunigais. Visas jo apsėjimas su žmonėmis buvo gailestingas. Niekas apie jį nieko blogo negalėjo pasakyti. Jokių kritikų nebuvo. Jį mylėjo ir vaikai, ir seneliai. Šie įduodavo man savo rožančius, kad nuneščiau pas vyskupą pašventinti. O jis man sakydavo: „Tu, vaikeli, visus gerai prižiūrėk!“ Jokios puikybės pas jį, lyg paprastas žmogus. Vyskupui prieglaudoje turėdavome tokį nedidelį kambarį, bet nebuvo valgomojo. Tai valgydavo koridoriuje. Padėdavome staliuką, ten ir valgė. Tik tuo metu nevaikščiodavo žmonės tuo koridoriu. Sakau, vyskupas nebuvo išdidus, toks paprastas. Į tą prieglaudą buvo keletą kartų laivu iš Vilniaus atplaukęs.

Gailėdavo jis žmogaus. Jei aš per daug skubėdavau, tai vyskupas ir pasakydavo. „Vaikeli, nebėk, patrūksi!“ Stalas pas jį buvo knygomis apdėtas. Atvažiuodavo ir vyskupo asmeninis sekretorius kun. J. Kriščiukaitis, kartu su juo valgydavo. Į prieglaudos koplyčią vyskupui sunku būdavo laiptais lipti, tai mokyklos salėje jam altorių įrengėm. Po pamaldų pasėdėdavo sode ant suoliuko. Ten buvo gražu. Kai Kalvarijose prie Alyvų Darželio stoties sakydavo pamokslą, girdėdavosi.

Užuojautos pilnas

Taip aš prabuvau daugiau kaip metus laiko. Bet vis veržiausi prie savųjų. Vysk. Matulaitis paprašė kan. J. Kuklą, kad padėtų man gauti leidimą važiuoti į Lietuvą. Kai kurie lietuviai norėjo mane slapta per demarkacijos liniją pervežti, bet vyskupas Matulaitis nenorėjo, kad būčiau išstatyta pavojun ir pasakė: „Vaikeli, nenoriu, kad tavo suknėlė kalėjimo dulkes šluostytų!“ Ir taip, apsirūpinę leidimu, per Paberžę su kun. Raštučio seserimi atvykome į Lietuvą. Pasiėkiau tėviškę. Mama sėdėjo prie ratelio ir verpė. Apsikabinau ją ir pratariau: „Mama“. Ji tik pasakė: „Kas čia, ar tu iš numirusių?“ — ir apalpo. Atsigavus pasakojo, kad manė esant mane mirusia. (Perkelta į 10 pusl.)

Beatifikacijos bylos apžvalga

Tęsinys iš BBŽ gruodžio 28 d.

Atspausdinus dokumentų rinkinį, pavadintą „Positio super Causae introductione“, koks yra reikalingas pristatyti Apeigų kongregacijai prieš perkeliant bylą į Apaštalių Sosto teismą, postuliatorius įteikė jį 1965 m. pradžioje.

Naujas bylos tarpsnis prasidėjo 1966 m. lapkričio 15 d., kada susirinkę Apeigų kongregacijos tarėjai kardinolai nusprendė, kad viskas yra tvarkoje, jog byla būtų galima perkelti į Apaštalių Sosto teismą. Šiam nutarimui patvirtinti reikia popiežiaus dekreto, kuris vadinasi „Placet“. Jį popiežius pasirašo savo krikšto vardu. Popiežius Paulius VI 1967 m. vasario 9 d. audiencijoje Apeigų kongregacijos prefektui sutiko pasirašyti tokį

— Kaip jūs manote, ar vysk. Matulaitis tikrai buvo šventas žmogus?

— Galiu prisiekti, kad šventas. Kai jį stebėdavau Varšuvoje, Vilniuje, — tikrai švento gyvenimo žmogus. Vis toks geras, rimtas, bet ir linksmas. Visiems malonus, visiems prielankus, niekas jokių priekaištų prieš jį neturėjo. Kantrus buvo priešams persekiojant. Tikiu, kad jį popiežius paskelbs šventuoju. Nuo pat jo mirties melddavusi prie jo, ir, rodos, taip ryškiai jo globą jaučiau, ypač sunkiuose momentuose. Kai pasiryžau vykti į JAV, neturėjau afidavito. Meldžiausi į arkv. Matulaitį ir laukiau. Viena naktį jaučiu lyg kas saktų: „Tau atėjo afideivitas!“ Nusiskubinau pas mane globojusią p. Galdikienę ir jai pasakiau tą „pranešimą“ apie afideivitus. Ji net rankas nuleido iš nustebimo — tikrai vakar afideivitas buvo atėjęs.

Visada arkiv. Matulaičiu pasitikiu ir kada tik koks rūpestis, jo šaukiuosi. Ir mano siekimai išsipildo. Kai paskelbs arkiv. Matulaitį šventuoju, važiuosiu į Romą. Kad tik greičiau paskelbtų, kol dar gyval..

dekretą. Dar praėjo keletas mėnesių, kol buvo paruoštas reikiamas dokumentas ir ant jo popiežiaus pasirašyta „Placet Ioanni Baptistae“.

Kadangi po liudininkų parodymo, kad arkiv. Jurgiui nėra teikiamas dirbtinis kultas, jau buvo praėję 10 metų, tai dar reikėjo papildomo paliudijimo, kad padėtis per tuos 10 metų nėra pasikeitusi. Visa tai vėl turėjo būti atspausdinta kartu su ankstesniais parodymais ir tai įteikta Apeigų kongregacijai 1968 m. pradžioje. Apeigų kongregacija, visą reikalą apsvarsčiusi, 1968 m. kovo 16 d. davė dekretą, kad ankstesnis nutarimas apie nebuvimą nederamo Dievo tarno garbinimo pasilieka galioje ir dabar. Sprendimas taip pat buvo patvirtintas popiežiaus Pauliaus VI.

Apaštališkasis procesas yra visai panašus į informacinį procesą. Todėl ir šiame turėtų būti svarstomas klausimas apie Dievo tarno šventumo garso buvimą. Nuo šio bylos tarpsnio, postuliatoriui prašant, pop. Paulius VI per Apeigų kongregaciją dispensavo ir davė atitinkamą dekretą 1968 m. geg. 16 d.

Visus šiuos paruošiamuosius formalumus atlikus, postuliatorius 1968 m. birželio 26 d. įteikė popiežiui Pauliui VI prašymą skirti teismus apaštališkajam procesui praveisti trijose vietose (kur yra reikiami liudininkai): Romoje, Jungt. Amerikos Valstybėse ir Lenkijoje. Reikia laukti, kad dar 1969 m. pradžioje tokie teismai bus paskirti ir apklausinėti pristatyti liudininkai, kurie turi būti tie patys, kurie liudijo ankstesniame procese, pridedant dar naujų.

Apaštališkasis procesas skiriasi nuo informacinio tuo, kad jame svarstomas kandidato į šventuosius ne šventumo garsas, ne jo gyvenimas, o daugiau jo dvasinis gyvenimas — dorybės heroizmo laipsnyje.

J. Vaišnora, MIC

Ivykių tikėtinumą ir Dievo tarno ark. Jurgio šventumą paliekame spręsti Bažnyčios autoritetui.

Sibiro tremtiniai

KUN. KRISTUPO ŠVIRMICKO,
LIETUVIO MARIJONO MISIONIERIAUS,
KELIONĖS SIBIRE
PRIEŠ ŠIMTĄ METŲ

Vertė kun. K. A. Matulaitis, MIC

26

Nuotaikingos kelionės briedžiais

Sunku yra persikelti per stačius ir nemalonus kalnus: į kalną kopti ne tiek yra vargo ir pavojų, kaip nuo kalno nusileisti; tai gali padaryti be nuostolių keleiviams vien tik briedžiai ir tunguzas. Tačiau briedžiai nevaldomi nei vadelių, nei rodyklės, nei ienų, net jų plėškės savotiškos. Kaip minėjau, rogučių priekyje užrišami ilgi odiniai dirželiai, kurių galai prikabinoti prie plėškės, arba poros colių pločio diržo, užnerto ant gyvulio kaklo tarp priešakinių kojų. Tokie pakinklai pristabdo net judesį ir briedžio priešakinių kojų laisvę. Bet kartais į mažiau prijaukintų briedžių nasrus ir ragus įneriami dirželiai, kad sulaukius juos nuo noro spardyti ar siausti; visgi sulaikomi gyvulėliai paprastai ir visada minėta lazda.

Kai kuriose vietovėse visai nėra kelių. Nei jokiais kitais pakinklais ar su rodykle, ar su ienomis ten negalima važiuoti. Vykstama staciai per miškus, tarp medžių, kur briedžiai su rogutėmis braižo sniege visokius išraitymus, ratus, pusračius, užsisukimus, staigų krypties pakeitimą ir t.t. Ir čia vien tunguzas su briedžiais ir su panašiai prikabintomis rogutėmis sugebės pralįsti ir ne vėžlio žingsniu, ne! Bet risčia, o tačiau rogutės nepersivers, nes tunguzo įpratusi stipri ranka, apginkluota lazda, apsaugos jas nuo visokių

nuotykių. Gal teks jam šokinėti, kaip katinui, nuo vieno rogučių šono į kitą, bet jis apsaugos nuo pavojų. Kartais, iš tiesų, pajusi smarkų sukrėtimą, kai rogutės lekia tankioje girioje, besiraitydamos kaip žaltys, atsimušant į medį, bet, taip storai apsilikusiam kailiniais, medvilniniais rūbais, odomis, tai nieko nereiškia. Neiššoks nei guzas, nebūs nei mėlynės, o pasibaigia atsimušimu į šoną, pečius ar galvą, kad išsiblaškytų snaudulys.

Sėdįs rogutėse tunguzas nuolat beveik ragina žodžiu: čuok, čuok! Tai turėtų reikšti: na, na, pirmyn! Bet kai priartėja prie kurios pašto stoties, tai visi tunguzai, kiek tik jų yra, šaukia visa gerkle: tuo, tuo! arba kvuo, kvuo! Tuo šauksmu praneša artimos stoties gyventojams, kad kas tai atvažiuoja ir reikia juos pasitikti, pagalvoti apie naujus briedžius, o pirmiausiai — įkurti ugnį.

Tikrai, malonų įspūdį sudaro tie šauksmai: žmogus pajunti, kad jau arti stotis, kad ten krosnyje kūrenasi ugnis, yra verdančio vandens arbatai, kad vėl atšils, ir pranyks kelionės sustingimas, padarius 30 ar net 60 varstų kelio.

Stotyje tenka kartais ilgai laukti briedžių, kurie nuo jos ganosi už kelių ar keliolikos varstų, nes ne visur gali sau surasti tinkamo pašaro. Kol juos parvaro iš miško, kol sukinko į rogutes, praeina ne kartą 5 ir net 12 valandų.

Tuo tarpu keleiviai nusivelka rūbus, atraišoja savo apdangas, kailinius, šalikus, skaras, pirštines, kepures — malachajas, nes visi tie rūbai pridengti tiršta šarma arba sniegu; nusiauna batus —tarbasus, džiovinamos kojines ir šiaudai ar šienas, kurį buvo išidėjęs po kojų padais į batus. Visa tai džiovina prieš gaivinančią pleškančią ugnį.

Tokioje kelionėje žiemą degtinė nenaudinga — sušąla, pavirsta ledu, ir, jei indas pilnas, ledas jį susprogdina. Galima naudoti vien spiritą, nes tas nesusąla, ir jo stiklelis čia skanus kaip nektaras, kai tuo tarpu kitame klimato ar kitu metų laiku, tas pat spirito kiekis suardytų ir sužeistų gerklę. Išmokau taip pat valgyti struganiną: tai žalios

šaldytos žuvys. Jos drožiamos į plcnus sluoknelius, pasūdamos, pipirais pabarstomos ir valgomos, užkandant kartais žuvį duona ar pyragu. Tikrai, šis maistas man buvo skanus. Iš visada galima turėti ir, be to, labai sveikas.

Jakucke beveik kiekvienuose namuose pateikiama užkandžiui struganinos sluoksneliai, kuriuos reikia tuč tuojau valgyti, kol jie sušalę, nes, jei atsileis, suminkštės ir nustos skonio: tada reik pipirų, druskos ir degtinės prie jos, bet šie trys dalykai yra ištai ginti ir šiaurės gyventojams nežinomi.

Naujakuriai tarp Ajano ir Jakucko

Iš Ajano į Jakucką skaitoma 119 varstų. Visame šiame plote yra paprastos pašto stotys, nuo Jakucko iki upės Mai žiočių, įrengtos jakutų jurtose, o nuo upės Mai ki Nelkano — naujakurių namuose, kuriuos čia vyriausybė prie upės Mai apgyvendino, laisvai atvykusius iš įvairių Rytų Sibiro vietovių, o nuo Nelkano iki Ajano — tunguzų jurtose.

Už pašto patarnavimus moka vyriausybė tunguzams ir jakutams, žiūrint vietos, kur keliaujama ir ar lengviau, ar sunkiau yra išlaikyti briedžius bei arklius.

Naujakurių namai yra gražiai ir švariai užlaikomi. Kiekvienuose namuose greta įprastos krosnies yra dar krosnelė, kurioje žiemą pastoviai kūrenasi ugnis. Naujai atvykusieji naujakuriai negyvena turtingai, nes upės Mai ir Aldano apylinkės neduoda gausaus javų derliaus: dirvos akmenuotos, oras šaltas. Kai kuriose žemesnėse vietose vasariniai javai gerai derėtų, bet vasarą patvinsta upės, išsilieja iš savo vagų ir naikina žmogaus darbą bei vargą. Jakutų apylinkėje vasara yra labai trumpa — prasideda birželyje, o baigiasi rugpiūtyje. Amgi kaimo apylinkėje ir plačiuose Jakucko laukuose gausiai dera miežiai, avižos, bulvės, kopūstai ir įvairios daržovės taip, kad už pūdą miežių ar vasarinių rugių moka tik 40 sidabro kapeikų. Seniau į Jakucką būdavo gabenami visoki javai, miltai ir žirniai, o dabar, išėmus kvietinius miltus, Jakucko provincija turi savo. Javų pilni ten yra

EVANGELIJĄ MARIJOS ĮVEDYBŲ ŠVENTEI

Suėjus Marijos apsiplovimo dienoms, kaip Mozės įstatymas liepia, jie nunešė kūdikį Jėzų į Jeruzalę pristatyti Viešpačiui. Taip jo įstatyme parašyta: "Kiekvienas vyriškosios lyties pirmagimis turi būti pašvestas Viešpačiui". Taip pat nunešė Viešpaties įstatymo liepiamą auką — "porą laukinių karvelių arba du jaunos balandėlius".

Jeruzalėje gyveno žmogus, vardu Simeonas, teisingas ir dievobaimingas vyras, laukias Izraelio paguodos ir turįs savyje Šventosios Dvasios. Ji buvo apreiškusi, kad prieš mirdamas pamatysiąs Viešpaties Mesiją. Dvasios įkvėptas, atėjo į šventyklą. Kai gimdytojai, gerbdami įstatymo paprotį, atnešė kūdikį Jėzų, Simeonas paėmė jį ant rankų, šlovino Dievą ir sakė: "Dabar atleidi, Viešpatie, savo tarną, kaip buvai pažadėjęs, ramybėje, nes savo akimis regėjau pasaulio Išganytoją, kurį tu atsiuntei visai žmonijai: šviesą visiems žmonėms apšviesti ir išrinktosios tautos garbę".

Luko 2, 22-32.

jakutų ir rusų ūkininkų bendruomenių atsarginiai sandėliai.

Naujakuriams prie Mai kaimuose, susidedančių iš 2 iki 8 šeimynos trobų, vyriausybė padėjo pasistatydinti namus, įsigyti briedžius ar arklius ir kiekvienam jų asmeniui duoda maistą per 10 metų. Bet, atrodo, nebus lengva čia sudaryti sodybas nedraugin-gose vietovėse; užtat vyriausybė galvojanti juos iškelti kitur, paliekant tik dvi ar kelias šeimas prie kelio, kad eitų paštininkų pareigas.

Čia apsigyvenusieji naujakuriai tarp savęs pradėjo jau kalbėti jakutiškai, nes rusų kilmės sodiečiai, apsigyvenę apie Jakucką, nemoka rusų kalbos. Net Jakucko miesčionys, nors rusų kalbą moka, bet mieliau naudoja si jakutų kalbą. (B.d.)

Vyskupų konsekracija sausio 6 d. Dešinės krašte stovi vysk. P. Marcinkus

Kun. Juozas Prunskis

NAUJA IR SVARBU

Popiežiaus žodis konsekruojant lietuvį

Trijų Karalių dieną, sausio 6, popiežius Paulius VI šv. Petro bazilikoje išventino vyskupu Amerikos lietuvių Paulių Marcinkų, kilusį iš Cicero, Ill. Jis buvo vienas iš tą dieną konsekruotų 12 naujų vyskupų.

Iškilių proga popiežius priminė, kad per daug laisvumo įnešama į religinį gyvenimą, ne tiek stengiantis krikščioniškąjį mokslą išstudijuoti ir jo turtingumą atskleisti dabarties žmogui, kiek jį pritaikyti dabarties skoniui... Naujuosius vyskopus popiežius skatino būti pasiruošusiais ginti katalikybės mokslą, jei reikės net ir savo gyvastį aukojant.

Vyskupas Marcinkus dabar turi 46 m. amžiaus. Net didieji JAV laikraščiai rašo, kad dabar jį popiežius laiko vienu iš patikimiausių savo padėjėjų. Dabar jam pavesta yra tvarkyti Vatikano išdo reikalus.

Seminarijos už geležinės uždangos

Rusų tremtinių laikraštis "Novoje Slovo"

gruodžio 31 d. įsidėjo brito M. Burdo rūpestingai surinktas informacijas apie kunigų seminarias už geležinės uždangos. Pranešama, kad Lenkijoje dar yra per 40 katalikų kunigų seminarijų ir vienas katalikų universitetas — Liubline, bet studijuojančių skaičius tose įstaigose yra griežtai apribotas. Tačiau Kinijoje ir Albanijoje nei viena kunigų seminarija nebegali gyvuoti.

Sovietų Sąjunga šiuo reikalu seminarijos atžvilgiu užima paskutinę vietą. Sovietų Sąjungoje iki 1959 m. tebuvo tik 8 stačiatikių seminarijos, ir jų išleidžiamas dvasininkų skaičius toli gražu nebuvo pakankamas. Nors kandidatų skaičius buvo gausus, bet ne visi į jas galėjo įstoti.

Sovietų Sąjungoje katalikai, po stačiatikių ir musulmonų, užima trečią vietą. Ir jų dvasinių reikalų aptarnavimui kunigus paruošti tegali tik viena maža seminarija, esanti Kau-

Žydų dvasininkų paruošimas Sovietų Sąjungoje visiškai nutrauktas. Protestantų kai kurie jaunuoliai išimtiniais atvejais galėjo pasiruoti dvasiniam luomui užsienyje.

Sovietai yra nutarę iki 1980 m. visiškai išnaikinti religiją ir pradėjo energingą kovą prieš dvasininkų paruošimo įstaigas. Jau 1964 m. iš 8 stačiatikių seminarijų net 5 buvo uždarytos. Iš likusių tik Odesos seminarija dar galėjo šiek tiek įmanomiau savo uždavinį atlikti. Leningrado ir Zagroskio seminarijos liko tik iš vardo, daugiau propagandos tikslais.

Sovietų vyriausybė kontroliuoja į seminarias siunčiamus laiškus ir dažnai sunaikina norinčių įstoti kandidatų pasiteiravimus. Jei kandidatas į seminariją priimamas, tai jo adresą gauna vietos komunistų partija ir pradeda atkalbinėti, o iš kolchozų visai neišleidžia. Kai kuriems sulaikomi pasai, dokumentai, kad laiku neišvažiuotų. Jei, nežiūrint visų trukdymų, jaunuolis vistiek tampa klieriku, tada Sovietų agentai stengiasi iš tokių tarpo surasti sau pranešinėjančius, šnipinėjančius.

Nepaisant baisių kliūčių vis dėlto, kad ir nedidelis skaičius, naujų kunigų, dvasininkų Sovietuose yra paruošiamas.

Žydas gina tris popiežius

Platesnio dėmesio susilaukė daktaro Pinchas E. Lapide išleistoji knyga "Three Popes and the Jews". Dr. Lapide, laikraštininkas, buvęs Izraelio diplomatas, rašo: "Jeigu istorinė tiesa yra kertinis žydų dorovės įstatymas, tai tylėjimas akivaizdoje tų puolimų prieš geradarį (Pijų XII) yra klaida", nes Pijus XII buvo "popiežius, kurio Bažnyčia neužginčijamai išgelbėjo daugiau žydų negu visos kitos bažnyčios, gelbėjimo organizacijos ir vyriausybės drauge". Dr. Lapide sako si parašęs tą knygą, protestuodamas prieš rašytojo Hochhuto puolimus prieš Pijų XII jo knygoje "Vietininkas". Dr. Lapide buvo narys žydų delegacijos, kuri 1944 m. buvo nuvykusi pas Pijų XII padėkoti už žydų gelbėjimą. Dr. Lapide apskaičiuoja, kad popiežius

Pijus XII išgelbėjo apie 90 proc. Italijos žydų.

Dr. Lapide pažymi, kad kard. Roncalli (vėliau Jonas XXIII) ir arkiv. Montini (dabar Paulius VI) taip pat suvaidino žymų vaidmenį gelbint žydus nuo nacių. Pijaus XII potvarkiu tada arkiv. Roncalli išgelbėjęs apie 50,000 žydų. Dr. Lapide buvo delegacijoje, kuri įteikė arkiv. Montini (vėliau tapusiam Paulium VI) aukso medalį už žydų gelbėjimą. Tada arkiv. Montini pasakė, kad jis nenuspelnęs to medalio, nes jis tik vykdęs Pijaus XII įsakymą.

Mokslininkės atradimai

Mokslininkė — psichologė seselė Corde Lorang, Maryknoll kongregacijos narė, pravedė tyrimus tarp 3,000 jaunuolių, lankančių aukštesnias mokyklas, norėdama sužinoti, kokios įtakos į juos turi skaitymas įvairių knygų ir žurnalų. Moksleiviai buvo parinkti iš Illinois, Kalifornijos, Iowos, Pensilvanijos, New Yorko, Havajų, Filipinų, Tanzanijos ir Guatemalos. Taigi — tyrimai tarptautinio pobūdžio.

Apklausti moksleiviai šimtu procentų patvirtino, kad skaitymas paveikia juos, lenkdamas ar į gerą, ar į blogą. Net 47 procentai apklaustų berniukų ir 41 proc. mergaičių prisipažino, jog jie savo gyvenime ką nors padarė tik todėl, kad buvo apie tai skaitę spaudoje. Net 66 procentai berniukų, lankančių katalikų mokyklas, ir 79 procentai lankančių valdines mokyklas pasisakė, kad juos buvo sujaudinusios žurnalų iliustracijos. Kai kurie pasisakė prisijungę prie girtaujančių dėl to, kad skaitė apie kitur surengtus panašius dalykus. Kiti pasisakė, kad skaitymas juos įvėlė į neleistinus santykius. Bet iš kitos pusės geras skaitymas, kaip daugelis pasisakė, sulaikė juos nuo blogo.

Tie mokslininkės tyrimai surašyti naujai paskelbtoje knygoje: "Burning Ice: The Moral and Emotional Effects of Reading".

Krikščionių vienybės oktava visame pasaulyje vyksta sausio 18-25 dienomis. Chicagoje lietuviai šios oktavos proga suruošė du ekumeninius maldos vakarus.

Lietuvių gyvenime

J. Gliuda — „Draugo“ romano konkurso laimėtojas. Sausio 5 d. Detroite 18-jo „Draugo“ romano konkurso jury komisija paskelbė balsavimo duomenis — naujuoju „Draugo“ romano konkurso laimėtoju yra žinomas rašytojas, Jurgis Gliuda, gyv. Los Angeles, Calif. Laimėtojo romanas — „Liepsnos ir apmaudo ašočiai“. Tai jau penktasis J. Gliudos laimėjimas „Draugo“ konkursuose. Premijos mecenatas yra kun. Benediktas Sugintas. Premijai \$1.000 auką paskyrė kun. Sugintas, minėdamas savo kunigystės 50 metų sukaktį. Premija bus įteikta š.m. kovo 22 d. Detroite, Mich.

Mirė prel. M. Kemežis. Sausio 3 d. mirė prelatas Mykolas Kemežis, Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas Elizabeth, N.J. Velionis buvo gimęs 1907 m. Newarke, N.J. Kunigu įšventintas 1933 m. A.a. prel. Kemežis aktyviai reiškėsi lietuvių veikloje, buvo dosnus labdarybei, išleido jubiliejinę Marijonų vienuolijos veiklos apžvalginę knygą.

Mirė prof. V. Stanka. Prof. Vladas Stanka (Stankevičius) mirė staiga Kalėdų dieną Washingtone. Velionis gimęs 1884 metais Biržuose. Buvo baudžiamosios teisės profesoriumi Kauno ir Vilniaus universitetuose. Jis buvo ne tik teisininkas, bet ir filosofas.

Mirė Adelė Sadūnienė. Sausio 4 d. Chicagoje staiga mirė Adelė Sadūnienė, agronomo J. Sadūno ir Marijonų bendradarbių Sąjungos Chicagos apskrities vicepirmininko, žmona. Velionės duktė yra poetė Danguolė Sealy. Mielam bendradarbiui ir jo šeimai reiškiamo gilios užuojautos.

Okupuotoje Lietuvoje. Gauta žinia iš Lietuvos, kad 1968 m. gruodžio 24 d. staiga mirė kan. Jonas Kriščiūnas, 74 metų, Vyžuonų klebonas. Velionis anksčiau buvo Utenos dekanu, vėliau Panevėžio vyskupo ir Vilniaus arkivyskupijos valdytojo vysk. K. Paltauro sekretorius bei kancleris. Buvo numatytas net vyskupu, bet dėl buvusių aplinkybių nebuvo konsekruotas.

Sofija Smetonienė, buvusi Lietuvos prezidento A. Smetonos našlė, mirė Clevelande, O., gruodžio 28 d., sulaukusi 85 metų amžiaus.

Persekiojimas Lietuvoje didėja. Rašoma iš okupuotos Lietuvos, kad praeitais metais Šiluvos atlaiduose rugsėjo mėnesį dalyvavo žmonių minios. Tačiau pasiekė vėliau kita liūdina žinia, kad tik keturiems kunigams komunistinės valdžios buvo leista atvykti į atlaidus ir tie patys negalėjo klausyti išpažinčių. Tai vis didėjantis persekiojimas, nors prieš visą pasaulį komunistai giriasi, kad ten yra religijos laisvė.

Sužeistas kun. St. Matulis, MIC. Gruodžio 21 d. eismo nelaimėje Anglijoje buvo sunaikiai sužeistas kun. Steponas Matulis, MIC, „Šaltinio“ redaktorius.

Kun. K. Matulaitis, MIC, dabar besidarbuojas Anglijoje, išvertė į lietuvių kalbą vilniečio kun. J. Hermanovičiaus, MIC, parašytus atsiminimus „Raudonųjų stovyklose“. Juose autorius plačiai aprašo, ką pats patyrė Sibiro kalėjimuose ir vergų stovyklose 1948-1955 m. Ši knyga jau spausdinama. Turės apie 350 puslapių ir kainuos 5 dol.

Lietuviai kunigai Romoje. Į vysk. Pauliaus Marcinkaus konsekracijos iškilmes iš Chicagos buvo išvykę: Šv. Kryžiaus par. klebonas kun. Edv. Abromaitis, Šv. Antano par. (Cicero) klebonas kun. J. Stankevičius, kun. V. Mikolaitis, kun. J. Kuzinskas, kun. Andr. Karoblis iš Wisconsin Rapids ir kun. F. Aukšorius su savo giminaite kazimieriete ses. M. Edvina.

Išleistas liturginis maldynas. Praeitų metų pabaigoje okupuotoje Lietuvoje išleista 590 puslapių apimties maldaknygė. Spaudai paruošė speciali Liturginė komisija, kurią sudarė: mons. Č. Krivaitis (pirm.), redaktorius kun. J. Paliūkas ir nariai: kun. V. Aliulis, prel. L. Pratkelis, kan. J. Mintaučis, kun. P. Tamulevičius, bendradarbiaujant kun. K. Ambrasui, kun. J. Žemaičiui ir kitiems. Mal-

Kas naujo religiniame pasauly

Šv. Tėvas kviečia melstis. Neseniai Šv. Tėvas kalbėjo iš savo darbo kambario tikintiesiems Šv. Petro aikštėje apie kai kuriuos nukrypimus, vykdant naujuosius liturginius pakeitimus Bažnyčios atsinaujinimo kelyje. "Melskimės, — ragino jis, — kad Bažnyčia savo pažangos kelyje nepaprastų ryšių su savo labai brangia tradicija ir nesunaikintų tų turtų, kurie ją riša su hierarchija ir bažnytinės bendruomenės vienybe..."

Čekoslovakijos vyskupų konferencija. Kaip praneša Austrijos katalikų spaudos agentūra "Kathpress", neseniai Prahoje įvyko katalikų vyskupų konferencija, kurios metu aptarta Čekoslovakijos katalikų Bažnyčios padėtis ir išklausyta pranešimai tų vyskupų, kurie paskutiniu laiku lankėsi Romoje kanoniškam vizitui pas Šventąjį Tėvą.

Popiežius sveikino astronautus. Šv. Tėvas pasiuntė Amerikos prezidentui telegramą, kuriu džiaugiasi taip svarbiu ir žmonijos pažangai reikšmingu astronautų žygiu. Jis veikia astronautus ir JAV-es. Šį savo džiaugsmą Šv. Tėvas pareiškė taip pat savo kalbose audiencijų metu.

Krikščionių ir žydų santykiai. Šio mėnesio pradžioje žydų vadai, suvažiavę iš Amerikos, Europos, Izraelio ir Australijos į savo pasitarimą Romoje, nutarė užmegzti tarpresnius ryšius su katalikais, protestantais ir ortodoksais. Jie numato turėti dažnesnius pasitarimus su krikščionių vadais.

Naujas Saginaw, Mich., vyskupas. Praei-

dynas atspausdintas "Vaizdo" (buv. Juozo Kapočiaus spaustuvė) Vilniuje. Kiek žinoma, sunkus buvo kelias šiai knygelei atspausdinti, ir dar nėra aišku, kaip plačiai šis maldynas galės paplisti Lietuvoje.

Kun. Romas Kasponis, baigęs kunigo mokslus Romoje ir 1964 m. išventintas kunigu, dabar yra paskirtas vikaru Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero parapijoje.

tais metais mirus Saginaw vyskupui Stephen Woznicki, 74 metų, naujuoju vyskupu paskirtas vysk. Francis Reh, Šiaurinės Amerikos kolegijos Romoje rektorius, 58 metų. Anksčiau jis buvo Charleston, S.C., vyskupu.

Vyskupai katalikų televizijos valandoje. NVC televizijos 5-sis tinklas sekmadieniais pradėjo transliuoti naują katalikų pusvalandį, Chicagos laiku 12.30 val. dienos metu. Sausio 12 d. buvo pasikalbėjimas su Chicagos kardinolu J. Cody, sausio 19 d. kalbėjo Philadelphijos kardinolas J. Krol, o sausio 26 kalbės Pittsburgho vyskupas J. Wright.

Amerikietis — Vatikano atstovas. Šv. Tėvas paskyrė Msgr. Raymond Etteldorf, 56 metų, iš Dubuque arkivyskupijos apaštališku delegatu į Naująją Zelandiją ir Pacifiko salas. Ši delegatūra yra naujai įsteigta. Msgr. Etteldorf konsekrutas vyskupu sausio 6 d. drauge su vysk. P. Marcinkum. Kaip apaštališkas delegatas tuo pačiu pakeltas ir arkivyskupu.

Pašaukimai į kunigus Chicagoje. Chicagos arkivyskupija praneša, kad 347 jaunuoliai pareiškė norą stoti į arkivyskupijos mažąją seminariją 1969-70 mokslo metais, kad galėtų ruoštis kunigo mokslui.

Mirė Albany, N.Y., vyskupas. Sausio mėnesio pradžioje mirė Albany vyskupas William A. Scully, 74 metų amžiaus. Albany vyskupu paskirtas 1954 m.

Institutas diakonams parengti. Austrijos katalikų vyskupų nutarimu ir Apaštalių Sosto užtvirtinimu Innsbrücke įkurtas institutas vedusiems diakonams paruošti. Institutan primami ne jaunesni kaip 35 metus vedę vyrai. Jie pasiliks pastovūs diakonai ir pagelbės kunigams.

Laidojimo apeigos krematoriumams. Liturginės reformos komisija išsamiai studijavo laidojimo apeigas. Tarp įvairių pakeitimų numatyta parengti specialias apeigas laidojimui tų katalikų, kurių kūnai su Bažnyčios leidimu yra sudeginami.

Mūsų mirusieji

MARIJONŲ BENDRADARBIŲ SĄJUNGOS GARBĖS NARIAI:

Ona Norkevičienė, Grand Rapids, Mich., mirė 1968 m. gruodžio 22 d.
 Pranciškus Schultz, Chicago, Ill., mirė 1968 m. gruodžio 30 d.
 Juozapas Jodelis, Chicago, Ill., mirė 1969 m. sausio 3 d.
 Apoloniја Kripas, Chicago, Ill., mirė 1969 m. sausio 7 d.
 Ona Gaidaitė, anksčiau gyveno Chicagoj, mirė Lietuvoj 1968. XI. 11.

Už kiekvieną čia minėtą narį bus laikomos dvejų šv. Mišios. Pavesdami mirusiųjų vėles Dievo gailestingumui, bendradarbiai teiksis sukalbėti už kiekvieną jų rožančiaus dalį.

Tegul ilsisi mirusieji Viešpaties ramybėje!

Laivas laukia naujų skaitytojų

LAIVAS, dvisavaitinis religinis žurnalas, leidžiamas tėvų marijonų Chicagoje, yra vienintelis spausdintas lietuviškas periodinis leidinys, tinkamas naujiesiems ir seniesiems ateiviams.

LAIVE skaitytojas ras įdomių religinių minčių, vykstančių bažnytinių reformų aiškinimų, straipsnių religinių ir tautinių švenčių nuotaikomis, apsakymėlių ar novelių.

Kiekvieną mėnesį LAIVE yra Beatifikacijos Bylos skyrius, kuriame pateikiamos vėliausios žinios arkivysk. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos eigos reikalu.

Čia randamos paskutinės naujienos iš okupuot. Lietuvos kultūrinio gyvenimo, lietuvių gyvenimo svetur ir religinio pasaulio.

Jau kuris laikas LAIVE spausdinamas labai įdomus kelionės aprašymas liet. marijono misionieriaus kun. Kristupo Švirmicko, kuris prieš 100 metų lankė tolimiausius Sibiro kampelius, teikdamas žmonėms religinius pataravimus.

Kiekviename LAIVO numeryje yra liturginis kalendorius bei sekmadienio evangelija.

Žurnalas gražus pažiūrėti, A. Korsakaitės - Sutkuvienės pieštu viršeliu, ir gausiai iliustruotas.

LAIVAS turėtų lankyti visus lietuviškus namus, kuriuose juo pasidžiaugs kiekvienas šeimos narys.

LAIVĄ galima užsisakyti, siunčiant JAV-se ir Kanadoje Amerikos valiuta \$4.00, kitur — \$5.00 metinės prenumeratos adresu:

LAIVAS, 4545 West 63 Street, Chicago, Illinois 60629

MAGD. SEDIENE HON SUB.
4617 S. HERMITAGE AVE.
CHICAGO, ILL. 60609

4

Žiemos papuošalai

Nuotr. V. Mažello